

**Міністерство освіти і науки України
Мелітопольський державний педагогічний університет
імені Богдана Хмельницького**

ЗБІРНИК ТЕЗ

**ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ**

ФОРМУВАННЯ НАВИЧОК МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ: ДОСЯГНЕННЯ, РЕЦЕПЦІЇ, ПЕРСПЕКТИВИ

м. Мелітополь, Україна

ЗМІСТ

Авдимирець Наталія

Духовно – моральний потенціал навчання та виховання
у культурно – освітньому просторі.....7

Александров Денис

Деконструкція сучасного міжкультурно-комунікативного
нарративу: проблема та освітні перспективи.....11

Афанасьєва Людмила, Романенко Світлана

Інтеркультурна компетентна багатокультурного Мелітополя.....14

Бессараб Наталія

Міжкультурний діалог як складова виховання толерантності.....17

Бібік Наталія, Самчук Надія

Формування навичок міжкультурної комунікації
молодших школярів.....20

Біленька Ольга

Особливості міжкультурної комунікації на уроках біології
закладів середньої освіти.....22

Богослав Ірина

Інноваційні процеси формування міжкультурної комунікативної
компетентності педагогів і учнів в умовах полікультурного
освітнього середовища.....24

Бойко Світлана

Міжнародний конкурс з українознавства: формування навичок
міжкультурної комунікації.....31

Борматова Вікторія

Розвиток комунікативної особистості вихованців в умовах
міжкультурної взаємодії у закладах позашкільної освіти.....32

Бортников Євгеній, Бортникова Анастасія, Будько Марина

Діалог культур як досвід взаємопроникнення культурних
смислів (туризмологічний аспект).....35

Бріцин Антон

Вплив протестантизму на розвиток науки.....37

Букрєєва Ірина

Толерантність учнівської молоді: стан та перспективи розвитку.....41

Волков Олександр

Екзистенціальна рефлексія особистості на верхівці

ДЕКОНСТРУКЦІЯ СУЧАСНОГО МІЖКУЛЬТУРНО-КОМУНІКАТИВНОГО НАРАТИВУ: ПРОБЛЕМА ТА ОСВІТНІ ПЕРСПЕКТИВИ

Методологія побудови освітнього процесу, що спирається на переваги міжкультурої комунікації, має в своєму арсеналі достатньо широке коло ментальних стратегій розуміння інтерсуб'єктивної взаємодії, соціокультурного дискурсу як такого й інтересів відтворюючих його суб'єктів, що зрештою забезпечує високу адаптивність суб'єктів освітнього простору до різних соціокультурних ситуацій. З кожним роком все частіше в соціально-політичних та наукових колах наголошується на необхідності підготовки самостійно мислячих особистостей, які самовизначаються з переважанням конвергентного, відкритого типу мислення. В цьому контексті дослідження міжкультурно-комунікативного нарративу представляється перспективним полем філософських дослідження.

Сучасний міжкультурно-комунікативний нарратив висвітлює кардинальні зміни стратегічної мети навчання: на зміну повідомленню знання в готових фактологічних (авторитетних) формах приходить майевтичний діалог та формування у студентів соціально-історичної, соціально-психологічної, етико-деонтичної культури мислення. Актуалізується можливість реорганізувати аудиторні заняття як контекст розуміння, де сама навчальна дисципліна, її викладач і внутрішня мова студентів знаходять свої власні незлитні і в той же час нероздільні точки перетину. Цей мінімальний контекст розуміння має неминуче розширення за рахунок сенсотворчих позицій інших учасників освітнянського діалогу [1, с. 112].

Виходячи із завдання побудови конвергентності вищої освіти до ідей громадянського суспільства в Україні, особливої гостроти та актуальності набуває переорієнтація гуманітарної освіти на таку, що безпосередньо формує ціннісні орієнтири особистості. Ключова роль, нанашу думку, тут надається суспільствознавчим дисциплінам. Надзвичайна значущість останніх у формуванні особистої та суспільної свідомості належить до найбільш фундаментальних

традиційних особливостей національної культури. До того ж викладання дисциплін, що побудоване на основах філософії, історії, етики та комунікативної дидактики, несе в собі могутній потенціал набуття студентами так званої «конвергентної свідомості» [2, с. 20].

Слід зазначити, що процеси освітнього сенсотворення за останні роки все більше виявляється як безпосередня реакція освітньої системи на нормативні вторгнення, зовнішні вимоги, збільшення можливостей комунікації. І якраз тут в агональному культурному коді розкривається сила, що скерована на консолідацію навколо ціннісного ядра, утворюється нова конструкція, всі функції якої пов'язані з виживанням в екстремальних умовах. У діалогічному вимірюванні міжкультурна комунікація корисна актуалізацією контакту між світами «свій і чужий», «вищий і нижчий», «живий і мертвий», «сакральний і профанний», або як міжкультурна комунікація, що здійснюється на межі культур.

Як свідчить історичний досвід, тематизація комунікацій, виникаючи в зрізі «тут-і-зараз», охоплює декілька поколінь, формуючи когорту учасників міжкультурної події. Виниклі теми фіксуються в комунікативній пам'яті, а оскільки комунікативна пам'ять конденсує весь цей досвід, то ті події або явища, речі і місця, які були пов'язані з агонією, оформляються в нарративну конструкцію і переходять в реєстр історичної пам'яті.

Діалогізуюча свідомість не виходить за межі власної свідомості, вона як аутопоетична система породжує сенси, причому прикордонне положення соціального визначає просторові координати: розрізнення «природного – соціального» слугує початком відліку. При цьому не культурний код, а прикордонність, тобто простір розрізнення є потенційним полем, що породжує сенси. У цьому полі відбувається їх селекція, тоді як сама потенція знаходиться прихованою в розрізненні, яку свідомість, за думкою Н.Лумана, не усвідомлює в той «момент коли» [3, с. 158].

За допомогою сенсотворчої діалогізації ми торкаємось фундаментальних підстав освіти як певної смислової, системної єдності, впорядкованої в мовних формах, але схильної до руху і флуктуацій. Ми виявляємо, як в цьому розрізненні народжуються комунікативні знакові системи. Галузь розрізнення припускає, що між соціальною (або психічною) системою і зовнішнім для неї світом існує прикордонний простір. Її положення є проміжним, а невизначеність межі породжує все нові і нові сенси. Сенси

оформляються в символи і знаки, вони так би мовити стають трансцендентними. Ми стикаємося з певною заздалегідь існуючою селекцією, ентропією, весь час відсікаючою та додаючою до комунативного наративу нові лакуни, які заповнюються інтерпретаціями [4, с. 23]. Тому можливості діалогізації не обмежуються, за М.Бубером, сферою стосунків Я і Ти, проте активно переносяться на різні сфери суспільного життя в цілому, і на освіту зокрема. При всьому неблагополуччі в сфері суспільствознавчої освіти дисципліни саме цього циклу найбільш пристосовані за своїми предметами для втілення принципів нової комунікативної дидактики. Це пов'язано з особливостями тлумачення міжкультурно-комунікативного наративу, що не тільки передбачає, але і вимагає багатоманітності інтерпретацій.

Список використаних джерел

1. Леонтович О.А. Методы коммуникативных исследований / О.А.Леонтович. – М.: ГНОЗИС, 2011. – 224 с.
2. Куликова Т.Ю. Дивергентное или конвергентное мышление ведет в будущее? // Вестник Омского государственного педагогического университета. Гуманитарные исследования. – 2014. – №1(2). – С. 19-22.
3. Луман Н. Социальные системы. / Н.Луман. – СПб.: Наука, 2007. – 643 с.
4. Бубер М. Изреченное слово (пер. А.Н.Портнов) // Личность. Культура. Общество. – 2008. – №2 (41). – С.19-27.